Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător: Dan Sîrbu
Dosarul nr.2r-784/24
2-23140221-02-2r-07032024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

01 august 2024 mun. Chişinău

Instanța compusă din:
Preşedintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecători Mămăligă Natalia și Ala Malîi

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de reprezentantul recurentului *****, avocatul, Niță Ștefan, împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 februarie 2024 și 21 februarie 2024, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

Pretenţiile petiționarului:

La 29 septembrie 2023, Serghei Gubenco, a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziţia instanţei de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 februarie 2024, instanța a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de *****împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 15 februarie 2024, avocatul Niță Ștefan în interesele lui *****a depus cerere, prin care a solicitat anularea încheierii din 6 februarie 2024 privind

scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintată de *****împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, cu fixarea termenului de examinare a cauzei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul sediul Centru din 21 februarie 2024, s-a respins cererea depusă de avocatul Niță Ștefan în interesele lui *****privind anularea încheierii din 6 februarie 2024 prin care a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de *****împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Solicitarea recurentului şi termenul de declarare a recursului:

La data de 26 februarie 2024, avocatul Niță Ștefan în interesele lui *****a declarat recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 februarie 2024 și 21 februarie 2024, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, solicitând casarea acestora, și remiterea cauzei la rejudecare în fond.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii. Astfel, momentul care declanşează curgerea termenului este cel al comunicării actului de procedură.

Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiţionat începutul lui.

Colegiul reţine că încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Chişinău a fost emisă la 21 februarie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 26 februarie 2024, prin urmare, Colegiul constată că recursul este depus în termen.

Argumentele părţilor:

În motivarea recursului, avocatul Niță Ștefan în interesele lui Serghei Gubenco, a invocat că cu încheierile instanţei nu este de acord, solicitînd anularea acestora şi repunerea cererii pe rol, din următoarele considerente de fapt şi de drept, coraborate cu probele anexate la prezenta cerere, după cum urmează.

Astfel menționează că, la 29 septembrie 2023, Gubenco Serghei a depus la

Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii - Ministerul Finanțelor al RM și Procuratura Generală a RM, cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea nr. 2-19849/24 din 06 februarie 2024 cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol, pe motiv că reclamantul nu s-a prezentat în ședința de judecată, nu a anunțat motivele neprezentării, deși a fost înștiințat în mod legal și nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Considerând că încheierea nominalizată este emisă arbitrar, contrar normelor procedurale, la data da 14.02.2024 a depus în adresa instanței emitente o cerere privind anularea acesteia în condițiile art. 268, al.4 CPC RM, conform căruia, la cererea reclamantului sau a pârâtului, instanța poate anula încheierea privind scoaterea cererii de pe rol, emise în temeiul art.267 lit.f), g), dacă acestea depun probe, care să confirme imposibilitatea prezentării lor în ședință de judecată și a înștiințării instanței. Cererea se depune în termen de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Prin încheierea nr.2-19849/24 din 21 februarie, 2024, cererea de anulare a încheierii privind scoaterea de pe rol a acțiunii recurentului Gubenco Serghei, a fost respinsă, instanța de fond „desconsiderând" argumentele invocate și apreciindu-le ca neîntemeiate.

Consideră că această încheiere de respingere a cererii, ca și încheierea privind scoaterea de pe rol a acțiunii, încalcă flagrant dreptul reclamantului de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, garantate de art. art.6 CEDO și art.20 din Constituția RM, iar în susținerea acestei poziții reiterează următoarele argumente și temeiuri de drept.

Conform art.267 CPC RM, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care: g) reclamantul citat legal nu s-aprezentat în ședință dejudecată, nu a comunicat instanței motivele neprezentării sau motivele sînt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa, iar pârâtul nu solicită soluționarea cauzei înfond.

În contextul normei legale menționate, subliniază că conform încheierii din 06 octombrie, 2023, f.d. 47,48, judecătorul instanței de fond a stabilit pentru data de 06.02.2024, ora 14.00, ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, dar nu ședința de judecată, acordând părților termen pentru prezentarea actelor și probelor relevante.

În același context, art. 185 CPC RM reglementează clar căjudecătorul, înfaza de pregătire a cauzeipentru dezbaterijudiciare, îndeplinește următoarele acte: t) stabilește locul, data, ora și durata ședinței dejudecată. Pentru clarificarea tuturor aspectelor legate de pregătirea cauzei pentru dezbaterijudiciare, în special a celor referitoare la prezentareaprobelor,judecătorul poate convoca părțile în ședință

depregătire. Participanții la proces, doar în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, pot solicita, sub sancțiunea decăderii din acest drept, scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. a), c), e) și h).

Conform art. 190 CPC judecătorul, după ce constată pregătirea suficientă a cauzei pentru dezbateri judiciare, coordonează cu părțile locul, data și ora ședinței și pronunță o încheiere, prin care stabilește termenul de judecare a cauzei în ședință dejudecată. Termenul de judecată se stabilește astfel încât, de la primirea citației, pârâtul să aibă la dispoziție cel puțin 15 zile pentru a-și pregăti apărarea, iar în procesele urgente, cel puțin 5 zile. Dacă părțile declară că sunt pregătite pentru examinarea cauzei în fond, instanța dispune examinarea ei în prima zi de prezentare.

Constată că instanța de fond nu face distincție între ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri și ședința de judecată propriu zisă, ignorând totalmente normele legale relevante.

Astfel, instanța inferioară nu doar că nu a stabilit prin încheiere o ședință de judecată, așa cum obligă art. 190 alin.l CPC, dar a dispus scoaterea cererii de pe rol în temeiuri nepermise de lege la această etapă.

Mai mult, reclamantul nu a fost citat în ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare în modul stabilit la art. 105 alin. 1/1 CPC, care prevede expres că citația și înștiințarea se trimitprin scrisoare recomandată cu aviz deprimire sau prinpersoana împuternicită dejudecată. La solicitarea persoanelor fizice, citația sau înștiințarea poate fi transmisă acestora prin mijloace de comunicare ce asigură transmiterea și confirmareaprimirii acestor acte sau prin poșta electronică în cadrul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

La caz, recurentul nu a solicitat expedierea citației prin poșta electronică, iar indicarea acesteia în cererea de chemare în judecată, nu substituie solicitarea expresă, cu atât mai mult că recurentul nu a putut recepționa și nici confirma receptionarea citației electronice, din cauza defectării compiuterului personal.

În același context, aduce la cunoștința instanței de recurs că reclamantului nu i-a fost comunicată nici încheierea din 06.10.2023 privind pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare și nici referințele la cererea de chemare în judecată, depuse de pârât și intervenienții accesorii, așa cum obligă dispoziția art. 100 CPC.

Cu titlu subsidiar, menționează că în graba inexplicabilă de a se debarasa de dosar, judecătorul instanței de fond a ignorat nu doar drepturile recurentului, dar și cererea reprezentantului Procuraturii Anticorupție, depusă la aceiași dată, prin care s-a solicitat acordarea posibilității de a lua cunoștință cu materialele cauzei.

Comunică instanței de recurs că la data de 06.02.2024, reclamantul s-a adresat la medicul de familie cu probleme acute de sănătate, însă acest fapt nu l-ar fi împiedicat să informeze instanța despre imposibilitatea prezentării, dacă ar fi cunoscut despre data ședinței de pregătire a cauzei.

Invocă că instanța de fond l-a privat în mod abuziv și ilegal pe reclamant de dreptul de a-și susține și argumenta cerințele din cerere, în ședința de judecată, care trebuia convocată, așa cum obligă legea și prin aceasta a încălcat flagrant dreptul reclamantului de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, garantate de art. art.6 CEDO și art.20 din Constituția RM.

Aprecierea instanţei de recurs:

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu prevederile art.424 alin. (1) Cod de procedură civilă Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Studiind materialele dosarului, Completul judiciar consideră că recursul declarat de reprezentantul recurentului *****, avocatul, Niță Ștefan urmează a fi admis, casate încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 februarie 2024 și 21 februarie 2024, din motivele ce succed.

Astfel, Colegiul Civil a stabilit faptul că, la 29 septembrie 2023, Serghei Gubenco, a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 februarie 2024, instanța a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de *****împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 15 februarie 2024, avocatul Niță Ștefan în interesele lui *****a depus cerere, prin care a solicitat anularea încheierii din 6 februarie 2024 privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintată de *****împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de

judecată, cu fixarea termenului de examinare a cauzei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul sediul Centru din 21 februarie 2024, s-a respins cererea depusă de avocatul Niță Ștefan în interesele lui *****privind anularea încheierii din 6 februarie 2024 prin care a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de *****împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Drept temei în susținerea soluției adoptate, instanța de fond a invocat că, reclamantul, deși a avut la cunoștință despre locul, data și ora ședinței instanței de judecată, nu s-a prezentat la ședința de judecată și nu a comunicat motivele imposibilității de a se prezenta.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău consideră că, concluzia primei instanţe despre necesitatea scoateri cererii de chemare în judecată de pe rol contravine circumstanțelor cauzei stabilite în cadrul dezbaterilor judiciare.

În conformitate cu art. 267 lit. g) CPC, Cod de procedură civilă, instanța judecătorească scoate de pe rol cererea de chemare în judecată, în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în şedinţă de judecată, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sau motivele sînt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea pricinii în absenţa sa, iar pîrîtul nu solicită soluţionarea pricinii în fond.

Norma procedurală citată impune drept condiție de operabilitate întrunirea cumulativă a două condiții și anume: cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în şedinţă de judecată, nu a comunicat instanţei motivele neprezentării sau motivele sînt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, a doua condiție fiind nesolicitarea examinării cauzei în fond, iar pîtîtul nu solicită soluționarea cauzei în fond.

Raportând normele legale enunțate la circumstanțele speței deduse judecății, Colegiul concluzionează că, prima instanţă greșit a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată pe temeiul invocat.

Or, din materialele cauzei, rezultă cu certitudine că reclamantul/recurent ***** în ziua ședinței de judecată din 06 februarie 2024, s-a aflat pe buletin, fapt confirmat prin actele anexate.

Astfel, potrivit art. 56 alin. (2) – (3) Cod de procedură civilă, care statuează că „Participanţii la proces se bucură de drepturi procesuale egale şi au obligaţii procesuale egale, cu unele excepţii stabilite de lege în dependenţă de poziţia pe care o ocupă în proces. Participanţii la proces sânt obligaţi să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedural, iar în cazul abuzului de aceste drepturi

sau al nerespectării obligaţiilor procedurale, se aplică sancţiunile prevăzute de legislaţia procedurală civilă”.

În asemenea circumstanțe, prin scoaterea cererii de pe rol pe motivul neprezentării reclamantului, în condițiile în care ultimul s-a aflat pe buletin de boală și nu a avut posibilitate să se prezinte în ședința de judecată din 06 februarie 2024, se atestă o lezare a dreptului reclamantului-recurent la un proces echitabil, aceasta fiind un drept fundamental prevăzut de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertății Fundamentale.

Astfel, argumentele instanței de fond cu privire la faptul că reclamantul cunoscînd despre data şedinţei de judecată, nu s-a prezentat la şedinţa judiciară preconizată pentru 6 februarie 2024, a dus la emiterea încheierii privind scoaterea cererii de pe rol, conform prevederilor art.265 lit. g) al CPC al R.M. nu pot fi reținute în situația în care reclamantul la data indicată se afla pe buletin medical pe motiv de boală, prezentând în acest sens dovezile respective.

Or, caracterul echitabil, public şi prompt al procedurilor judiciare nu ar avea nici o valoare dacă asemenea proceduri nu ar fi mai întâi iniţiate. În proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminenţa dreptului fără existenţa posibilităţii de acces la instanţele de judecată (cauza Malahov contra Moldovei).

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 din Codul de procedură civilă, instanţei de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalităţii părţilor în drepturi, art. 26 din Codul de procedură civilă, motiv din care exonerarea unui participanţi la proces de obligaţia legală, în speţă reprezentarea părţii în proces de către avocat în modul prescris de lege, reprezintă în esenţă o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Astfel, având în vedere că instanța de fond nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a aplicat eronat normele de drept procedural precum și esența procedurii litigioase, motiv pentru care Colegiul califică ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu referire la netemeinicia încheierilor contestate, încălcare ce atrage după sine anularea actului defectuos, rejudecarea cauzei în fond.

Mai mult, instanțele de judecată au îndatorirea legală și constituțională de a sancționa participanții la proces în cadrul examinărilor judiciare cu mijloacele oferite de lege, astfel încât orice exercitare abuzivă și ilegală a prerogativelor instanței de judecată afectează în orice mod drepturile fundamentale ale cetățeanului.

Colegiul ține să remarce că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenției, cauzele civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC, or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a cauzelor civile decât

cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces prevăzute în art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

Totodată, Colegiul notează că instanța trebuie să întreprindă toate acțiunile procedurale prevăzute de lege, avându-se în vedere faptul că de corectitudinea și succesivitatea acestor acțiuni, depinde în mare măsură cum va fi asigurată persoanei interesate apărarea dreptului civil încălcat.

În consecință, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele cererii de recurs, cu referire la faptul că prevederile normelor de drept procedural au fost aplicate incorect de către prima instanță, astfel încât Colegiul conchide privind lipsa temeiurilor, care ar justifica menținerea încheierilor emise de instanța de fond, fiind acte judecătorești defectuoase.

Din considerentele menţionate şi avînd în vedere faptul că, cererea de recurs este întemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierile recurate, cu restituirea pricinii în prima instanță pentru examinarea cauzei în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către reprezentantul recurentului *****, avocatul, Niță Ștefan.

Se casează încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 februarie 2024 și 21 februarie 2024, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei la rejudecare, în același complet, pentru examinarea cauzei în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei, judecător: Ana Panov

Judecători*:* Natalia Mămăligă

Ala Malîi